

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11325/2022
27.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Драгане Бољевић и Јасмине Симовић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., Град ..., чији је пуномоћник Никола Жарковић адвокат из ..., против туженог „Југоинспект“ Београд, а.д. из Београда, чији је пуномоћник Миона Делић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7459/20 од 14.09.2021. године, на седници одржаној 27.03.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7459/20 од 14.09.2021. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 33071/19 од 04.06.2020. године, ставом првим изреке одбијен је тужбени захтев којим је тужилца тражила да се тужени обавезе да јој на име накнаде нематеријалне штете исплати за физичке болове 200.000,00 динара и за страх 150.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 02.10.2018. године до исплате. Ставом другим изреке обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка од 103.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7459/20 од 14.09.2021. године, укинута је првостепена пресуда и тужени је обавезан да тужили на име накнаде штете исплати за физичке болове 200.000,00 динара и за страх 150.000,00 динара, све са законском затезном каматом од 04.06.2020. године до исплате. Тужени је обавезан да тужили накнади трошкове поступка од 273.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Захтев туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка је одбијен.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка,

погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку (у даљем тексту:ЗПП), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Такође, нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 407. став 1. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити. У поступку по жалби, другостепени суд није пропустио да примени нити је неправилно применио одредбе процесног закона, што је било или могло бити од утицаја на законитост и правилност побијане пресуде.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилца је 25.11.2008. године повређена у пожару насталом у аутомобилу туженог. До пожара који је проузроковао опекотине на лицу и рукама тужилце дошло је у кабини аутомобила, који је као службено возило користио и њиме управљао тужилцин брат ББ запослен код туженог, а у тренутку незгоде налазио се на паркинг простору испред предузећа „...“ у ..., у ... број ..., након што је сипано гориво на пумпи. ББ је у тренутку повређивања тужилце возило користио као службено и истим је требало да путује тог дана службено у Возило којим је управљао ББ се кретало на погон ТНГ – течни нафтни гас, а пожар је избио само у кабини возила, док у моторном и теретном простору није дошло до запаљења и оштећења. Пожар је букнуо у кабини возила, проузроковао је повреде код тужилце и последица је жарења раније запаљене цигарете возача. Узрок запаљења је присуство гаса у кабини. Како приликом увиђаја од стране полиције нису констатовани подаци на основу којих се може утврдити узрок присуства течног нафтног гаса у кабини, вештачењем током поступка није било могуће поуздано утврдити да ли је неисправност инсталације довела до присуства гаса у кабини, до којег је могло доћи и приликом процеса пуњења на пумпи или у могућој неисправности система пуњења. Ови узроци, као хипотетички указују да није било могуће током поступка утврдити шта је определило да се емитује течни нафтни гас, али је несумњиво да је течни нафтни гас био присутан у кабини возила критичном приликом, као што је несумњиво да, код исправне инсталације нема испуштања гаса из система који је инсталиран у моторном простору и он не може бити у кабини. Зажарена цигарета, односно присуство жарећег предмета не би проузроковао пожар да није постојало присуство течног нафтног гаса који је доспео у кабину возила.

Тужилца је претрпела физичке повреде тако што је задобила опекотинске повреде лица и обе шаке другог А и другог Б степена укупне површине 6%. Због тога је боравила на Клиници за пластичну и реконструктивну хирургију у Београду у периоду од 25.11. до 09.12.2008. године где је спроведено конзервативно лечење. Услед ових повреда је тужилца трпела физичке болове

јаког интензитета у периоду од прве две недеље након повређивања, да би се болови трансформисали у болове средње јаког интензитета у трајању од још две недеље и потом прешли у болове слабијег интензитета у трајању од наредне три недеље. Захваљујући доброј и благовременој терапији код тужиље није дијагностификована наруженост. Приликом повређивања тужиља се налазила на месту сувозача у аутомобилу у којем је дошло до запаљења и повређивања насталог изненада, услед чега је тужиља осетила страх због непосредне виталне угрожености и угрожености телесног интензитета и трпела је примарни страх у трајању од два до три минута, а пошто је непосредно по повређивању одмах осетила јак бол, настали су отоци, па се код ње јавила забринутост због могућих последица. У ургентној служби обављене су потребне дијагностичке процедуре, спроведена је у установу за лечење опекотина где је лечена болнички две недеље, а потом је била на амбулантном третману. Како су у питању били угрожени делови тела од естетског и функционалног значаја, тужиља је трпела секундарни страх високог интензитета у трајању од две недеље, који се постепено трансформисао у секундарни страх средњег интензитета у трајању од око месец дана, а затим слабог интензитета у трајању од још око месец дана.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак другостепеног суда да је основан тужбени захтев за накнаду нематеријалне штете за претрпљене физичке болове и страх.

Одредбом члана 154. став 2. Закона о облигационим односима, прописано је да се за штету од ствари или делатности од којих потиче повећана опасност штете за околину, одговара без обзира на кривицу.

Одредбом члана 173. Закона о облигационим односима, прописано је да се сматра да штета настала у вези са опасном ствари, односно опасном делатношћу потиче од те ствари односно делатности, изузев ако се докаже да оне нису биле узрок штете.

Према члану 174. истог закона, за штету од опасне ствари одговара њен ималац, а за штету од опасне делатности одговара лице које се њоме бави.

Одредбама члана 177. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима, прописано је да се ималац опасне ствари ослобађа одговорности ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије се дејство није могло предвидети, ни избећи и ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеника или трећег лица, коју он није могао предвидети и чије последице није могао избећи или отклонити. Према ставу 3. истог члана, ималац се ослобађа одговорности делимично, ако је оштећеник делимично допринео настанку штете.

Одредбом члана 200. став 1. Закона о облигационим односима, прописано је, између осталог, да ће за претрпљене физичке болове и за страх, суд, ако нађе да околности случаја, а нарочито јачина болова и страха и њихово трајање то

оправдава, досудити правичну новчану накнаду, независно од накнаде материјалне штете као и у њеном одсуству. Према ставу 2. истог члана, приликом одлучивања о захтеву за накнаду нематеријалне штете, као и о висини њене накнаде, суд ће водити рачуна о значају повређеног добра и циљу коме служи та накнада, али и о томе да се њоме не погодује тежњама које нису спојиве са њеном природом и друштвеном сврхом.

Појам опасне ствари подразумева објективну могућност или вероватноћу изазивања штете. Опасне су све покретне и непокретне ствари које својим положајем, својствима или самим постојањем представљају повећану опасност за околину. Оне представљају ризик за настанак штете, који се не може увек избећи ни при највећој могућној пажњи. Неке су ствари опасне самим постојањем, друге услед положаја у коме се налазе, а неке у стању кретања или функционисања. Као што је моторно возило у покрету опасна ствар, па у случају настанка штете ималац возила одговара за исту по основу објективне одговорности, правилно закључује другостепени суд да је опасна ствар и возило које се креће на погон течни нафтни гас, а у чију кабину је доспео течни нафтни гас. Ово стога што по својој техничкој природи и карактеристикама такво возило може да угрози живот и здравље људи, и самим тим представља опасност за околину. Пошто је такво возило опасна ствар, ималац возила одговара по основу објективне одговорности у смислу члана 174. ЗОО, а да би се ослободио ове одговорности потребно је да докаже да штета не потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије дејство се није могло предвидети, ни избећи или отклонити или ако докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица, а која се није могла предвидети и чије се последице нису могле ни избећи ни отклонити. До повређивања тужиле је дошло приликом боравка у возилу које се креће на ТНГ, а у чијој се кабини налазио течни нафтни гас. Зажарена цигарета, односно присуство жарећег предмета не би проузроковао пожар да није постојало присуство течног нафтног гаса који је доспео у кабину возила. Стога на основу одредаба члана 173. и 174. Закона о облигационим односима за настану штету чији је узрок запаљење течног нафтног гаса одговара тужени као ималац опасне ствари и може бити ослобођен од одговорности само ако докаже да штета потиче од неког узрока који се налазио ван ствари, а чије дејство се није могло предвидети, избећи и отклонити или ако се докаже да је штета настала искључиво радњом оштећеног или трећег лица, а која се није могла предвидети и чије се последице нису могле ни избећи ни отклонити. Тужени није доказао постојање околности које би га ослободиле од одговорности.

Дакле, како је утврђено да је штета настала у возилу које се креће на погон течни нафтни гас а у чију кабину је доспео течни нафтни гас, то на страни туженог постоји одговорност за настану штету на основу одредбе члана 154. став 2. ЗОО. Имајући у виду изложено, правилна је оцена другостепеног суда да је тужени објективно одговоран за нематеријалну штету коју је тужила претрпела услед пожара насталом у његовом аутомобилу, те да је дужан да је накнади на основу одредбе члана 174. ЗОО.

Како се у смислу члана 200. Закона о облигационим односима, накнада штете досуђује с обзиром на околности сваког конкретног случаја, а имајући у виду сврху накнаде нематеријалне штете, правилна је и одлука о висини накнаде у побијаној пресуди. Узимајући у обзир све релевантне чињенице које су од утицаја на одмеравање висине накнаде, као и циљ коме накнада нематеријалне штете служи (члан 200. став 2. ЗОО), Врховни суд налази да је износ који је тужиљи досуђен побијаном одлуком правилно и адекватно одмерен и представља правичну накнаду ових видова нематеријалне штете. Правична накнада нематеријалне штете представља облик отклањања штетних последица и састоји се у исплати суме новца као сатисфакцији за претрпљену нематеријалну штету да би се код оштећеног успоставила психичка и емотивна равнотежа која је постојала пре штетног догађаја у мери у којој је то могуће. При том, правична новчана накнада не сме бити циљ, већ мора бити средство за ублажавање претрпљене нематеријалне штете, нити сме поговарати тежњама које нису спојиве са њеном природом и сврхом (подстицање лукративних мотива или комерцијализација личних добара).

При том је другостепени суд за своју одлуку дао јасне и потпуне разлоге, које Врховни суд у свему прихвата као правилне, због чега су супротни наводи ревизије неосновани.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа- судија
Бранислав Босиљковић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић